

EDİTÖRDEN MEKTUP

Her başlangıç, yeni ümitler, yeni heyecanlar demektir. Aynı zamanda büyük bir sorumluluk anlamına gelmektedir. Bilindiği üzere, Ağustos ayında enstitümüz yönetimi değişince, tabiiyle dergimizin editör başta olmak üzere yayın kurullarında da değişiklik zorunlu hale gelmiştir. İşte, Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları Dergisi'nin Aralık sayısı bu yeni yönetim tarafından hazırlanmıştır

Şurası bir gerçek ki, İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, 1933'de kurulması itibarıyla Türkiye'nin ilk İnkılap Tarihi Enstitüsüdür (o yıllarda ismi sadece İnkılap Enstitüsü). O yıllardaki amacı, Atatürk'ün önderlik ettiği Türk İnkılabı'nı, bu devri bizzat yaşamış ve hazırlamış insanların sıcaklık ve heyecanını yeni nesillere aktarmaktı. Bu misyonu üstlenenler arasında; Yusuf Kemal Tengirşek, Yusuf Hikmet Bayur, Mahmut Esat Bozkurt ve Recep Peker gibi siyaset ve ilim adamları vardı. Ancak, geçen yıllar içinde inkılabı yaşayan ve uygulayan kimseler kalmayınca, onların fikir ve uygulamalarının bilimsel yöntemlerle araştırılması gereği doğmuş ve bunun sonucunda bütün İnkılap Tarihi enstitülerinin amaçları arasına, Türk İnkılabı'nı bütün yönleriyle bilimsel olarak araştırmak ve lisansüstü çalışmalarının yapılmasını sağlamak girmiştir.

Cumhuriyetimizin 95. yılını idrak ettiğimiz şu günlerde, enstitümüz ilk günün heyecan ve vazife bilinciyle Türk İnkılabı'nı ve sonuçlarını bilimsel olarak incelemeye devam etmektedir. Bu incelemelerin yer aldığı Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları Dergisi, son iki sene içinde periyodik olarak yayınlanmayı başararak, ULAKBİM tarafından taranmak üzere inceleme sürecine alınan ulusal dergiler arasına katılmıştır. Bundan sonraki hedefimiz, önce ULAKBİM tarafından taranmak, ardından da isim ve içerikte bir takım değişikliklere giderek dergimizi uluslararası standartlara ulaştırmaktır.

Bu sayımız, beş araştırma makalesi, bir çevrim-yazı ve bir kitap tanıtımından meydana gelmektedir. Dr. Öğr. Üyesi Sezen Karabulut, Başbakanlık Osmanlı Arşivi belgelerine dayanarak "Osmanlı Devleti'nin Muhasım Devlet Politikasına Bir Örnek: Trablusgarp Savaşı

ve İzmir'deki İtalyanlar" başlıklı makalesini hazırlamıştır. Karabulut, çalışmasında, XIX. Yüzyıl ortalarından itibaren hukuken şekillenmiş olan "muhasım devlet ve tebaası"na yönelik uygulamaları, Trablusgarp Savaşı sırasında İzmir İtalyanları örneği üzerinden ortaya koymuştur. Savaşı sırasında İzmir İtalyanları örneği üzerinden ortaya koymuştur.

Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı olarak bir bürokratik tecrübeye sahip bulunan Prof. Dr. Mustafa Budak, "Ermeni Meselesi Açısından Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin Önemi" adlı makalesinde, Ermeni meselesi çerçevesinde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne yönelik kapalılık iddiaları üzerinde durmuş ve bu iddiaların gerçekliğini sorgulamıştır. Ayrıca Budak, hem Devlet Arşivleri'nin yayınları, hem de Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne dayanarak kaleme alınmış -Ermeni meselesine ilişkin- diğer akademik yayınlar üzerinden Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin önemini değerlendirmiştir.

Dr. Derya Levent Miyak'ın Enstitümüzde, Doç. Dr. Serkan Tuna danışmanlığında hazırladığı "Atatürk Döneminde Milli Müdafaa Vekaleti ve Güvenlik Politikaları (1923-1938)" başlıklı doktora tezinden türetilmiş ve danışmanın ikinci yazar olduğu "Milli Müdafaa Vekaleti'nin Lojistik Faaliyetleri Kapsamında Satın Alma ve Tedarik Mevzuatı (1923-1938)" başlıklı makalesi, Atatürk dönemi Türk ordusunun her türlü ihtiyacının karşılanmasına önemli olan mevzuat ve uğradığı değişimleri anlatmaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi Gürbüz Arslan'ın makalesi ise "Nuri Sait Paşa'nın Türkiye Ziyareti ve 1946 Türkiye-İrak Dostluk ve İyi Komşuluk Antlaşması" adını taşımaktadır. Makalede yazıldığı gibi bir Türk dostu olan Nuri Sait Paşa'nın, Türkiye ile Irak ilişkilerini geliştirmek için ne kadar gayret gösterdiğini; bu arada 1946'da Türkiye'ye yaptığı ziyaret esnasında imzalanan Türkiye-İrak Dostluk Antlaşması'nın hangi şartlarda imzalandığını ve antlaşma sonrası Türk ve Irak meclislerinde nelerin yaşandığını Gürbüz Arslan'ın makalesinden öğrenmek mümkündür. Çalışma, dönem gazeteleri ile TBMM Zabıt Cerideleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Dergimizde yer alan son araştırma makalesi ise Dr. Mehmet Gündüz'e ait olup, "Türk Milli Eğitim Sisteminde Barış Gönüllüleri ve Faaliyetleri" başlığını taşımaktadır. Yazarının belirttiği üzere makalenin amacı, Barış Gönüllüleri'nin Türk eğitim sistemi içindeki yerini göstermektir. ABD vatandaşı olan bu kimselerin, üniversite

mezunu olmalarına rağmen, öğretmenlik formasyonundan yoksun bir halde oldukları ve daha ziyade İngilizce öğretmenliği yaptıkları, Gündüz'ün makalesinden anlaşılmaktadır. Aslında Barış Gönüllüleri, Gündüz'ün makalesinden öğrendiğimize göre; ABD Başkanı Kennedy tarafından 1960 yılında barış zamanındaki askeri güce alternatif olarak düşünülmüş bir programın adı olup, Amerikan çıkarlarını gözetmekteydi.

Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları'nda yer alan tek çevrim-yazı Dr. Öğr. Üyesi Hayrünisa Alp'e ait olup, "Halil Fikret Kanat'ın Muallimler Mecmuası'nda Yayınlanmış İki Yazısı: Mekteplerimizin Yeni Teşkilatı Hakkında I-II" başlıklıdır. Bu çevrim-yazının amacı, Türkiye'nin önde gelen eğitimcilerinden Halil Fikret Kanat'ın 1928 öncesinde Muallimler Mecmuası'nda yayınlanmış iki makalesini yeni Türk harflerine aktarmak ve Kanat'ın görüşlerinin kısa bir analizini yapmaktır.

Dergimizde yer alan son yazı, enstitümüz doktora öğrencilerinden Efe Güzeloğlu'na ait bir kitap tanıtımıdır. Kitap, Prof. Dr. Mustafa Budak'ın "Misak-ı Milli'den Lozan'a, İdealden Gerçeğe Türk Dış Politikası" adlı eseridir. Bu eserin eleştirel bir tanıtımını sunan Güzeloğlu'na göre; yazar, bir dış politika meselesini tarihi malzeme üzerinden tartışmaktadır. Böyle bir yaklaşımın gerekli olduğunu savunan Güzeloğlu, bu sayede zaten güçlü geleneğe sahip olan diplomasi aygıtının fikri derinlik kazanacağı görüşündedir. Bu bakımdan Güzeloğlu, Budak'ın Misak-ı Milli'den Lozan'a adlı kitabının, önemli bir eser olduğunu düşünmektedir.

Hiç şüphesiz, her çalışma, bir emek ürünüdür. Bu vesileyle dergimizin hazırlanmasında emeği geçen, yazar, hakem, çevirmen ve sekreteryaya dâhil herkese teşekkürlerimi sunarım.

Yeni dergi heyecanlarında buluşmak dileğiyle...

Prof. Dr. Mustafa BUDAK
Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları Editörü

LETTER FROM THE EDITOR

Every beginning means new hopes and new excitements. At the same it purports a great responsibility. As is known, in August, when the administration of our institute changed, naturally, a change notably for the editor of our journal and editorial boards had become compulsory. Hence the December issue of Recent Period Turkish Studies was prepared by this new administration.

As a matter of fact, Istanbul University Institute of Atatürk's Principles and Reforms founded by year 1933 (in those years its name was merely Revolution Institute) is the first institute of Revolution History in Turkey. Its aim in those years was to hand down Turkish Revolution, the fervor and excitement of people who had experienced and prepared this era to the next generations. Among those who undertook this mission there were such politicians and scholars as Yusuf Kemal Tengirşek, Yusuf Hikmet Bayur, Mahmut Esat Bozkurt and Recep Peker. However, when there remained no one who lived and implemented the revolution in the past years, the necessity of researching their ideas and practices with scientific methods emerged. Thus, to scientifically survey Turkish Revolution in all its aspects and provide graduate studies have been among the purposes of all institutes of Revolution History.

In the days when we comprehend the 95th anniversary of our Republic, our institute scientifically continues to examine the Turkish Revolution and its results with the sense of excitement and duty of the first day. Journal of Recent Period Turkish Studies, which include these studies has managed to be published periodically in the past two years and joined the national journals pending to be indexed by ULAKBİM. Our next target is to be indexed by ULAKBİM first and then to make some changes in the name and content to bring our journal to international standards.

This issue consists of five research articles, one transcription and one book review. Assist. Prof. Dr. Sezen Karabulut prepared her article entitled "An Example for the Ottoman Empire's Policy of Hostile State: The Turco-Italian War and Italians in İzmir" by using the documents of the Ottoman Archives of the Prime Ministry. Karabulut, in her study, shows the practices towards "the hostile

state and citizens” via the example of Italians in İzmir during the Turco-Italian War.

Prof. Dr. Mustafa Budak, who has the bureaucratic experience of Deputy Director General of State Archives, focused on the allegations of closed condition towards the Ottoman Archives of the Prime Ministry within the framework of Armenian question in his article entitled “The Importance of the Ottoman Archives of The Prime Ministry for the Armenian Question” and examined the reality of these claims. Budak also evaluated the significance of the Ottoman Archives through the publications of both the State Archives and other academic publications related to the Armenian question and based on the Ottoman Archives of the Prime Ministry.

Dr. Derya Levent Miyak’s article titled “Purchasing and Procurement Legislation within the Scope of the Logistic Activities of the Ministry of National Defence (1923-1938)” was derived from his Ph. D. thesis called “Ministry of National Defense and the Security Policies in the Period of Atatürk (1923-1938)”. His thesis advisor is the second author of the article which describes the legislation and its changes that were important in meeting all the needs of the Turkish army in the period of Atatürk.

Assist. Prof. Dr. Gürbüz Arslan’s article bears the name “Nuri Said Pasha’s Visit to Turkey and the Treaty of Friendship and Good Neighbourhood Concluded between Iraq and Turkey in 1946”. It is possible to learn from Gürbüz Arslan’s article that as a friend of Turks, how much Nuri Said Pasha gave his all to improve the relations between Turkey and Iraq, under which conditions the Turco-Iraqi Friendship Treaty was signed during his visit to Turkey in 1946 and what happened in the assemblies of Turkey and Iraq after the treaty. The study was prepared on the basis of newspapers of the period and minutes of Turkish Grand National Assembly.

The last research article in our journal belongs to Dr. Mehmet Gündüz and is entitled “Peace Corps and their Activities in the Turkish National Education System”. As the author states, the purpose of the article is to show the position of Peace Corps within the Turkish education system. It is understood from the article of Gündüz that these people, who were US citizens, were deprived of teaching formation although they were university graduates and they mostly worked as English teachers. As we learn from Gündüz’s

article, Peace Corps were originally conceived by the US President Kennedy in 1960 as an alternative to military power in peace time. It was the name of a program aimed at getting to know the peoples of the target countries, to help them to develop and to introduce the US and its people in a good way, therefore it was looking out for American interests.

The only transcription in Recent Period Turkish Studies belongs to Assist. Prof. Dr. Hayr nisa Alp and is titled “Halil Fikret Kanat’s Two Articles in Muallimler Mecmuası (Journal of Teachers): Mekteplerimizin Yeni Teşkilatı Hakkında I-II (About the New Organization of Our Schools I-II). These two articles were published before 1928 Alphabet Reform in Muallimler Mecmuası (Journal of Teachers). Thus, the purpose of this transcription is to translate the two articles of Halil Fikret Kanat, who is one of the prominent educators of Turkey, into new Turkish letters and make a short analysis of his views.

The last essay in our journal is a book review by Efe G zelođlu who is the Ph. D. student of our institute. The book is Prof. Mustafa Budak’s treatise called “Misak-ı Milli’den Lozan’a, İdealden Gerçeğe T rk Dış Politikası (From National Pact to Lausanne, Turkish Foreign Policy from Ideal to Truth)”. According to G zelođlu, who makes a critical overview of this treatise, the author argues a foreign policy issue in terms of historical material. G zelođlu, who advocates such an approach is necessary, has the opinion that the instrument of diplomacy which has already had a strong tradition will thus gain an intellectual depth. Consequently G zelođlu concludes that Budak’s book is an important treatise in this respect.

No doubt each study is the product of labor. I would like to take this opportunity to express my thanks to everyone including authors, referees, translators and secretariat who contributed for the preparation of our journal.

Hope to meet you with the excitement of our new journals...

Prof. Dr. Mustafa BUDAK
Editor of Recent Period Turkish Studies